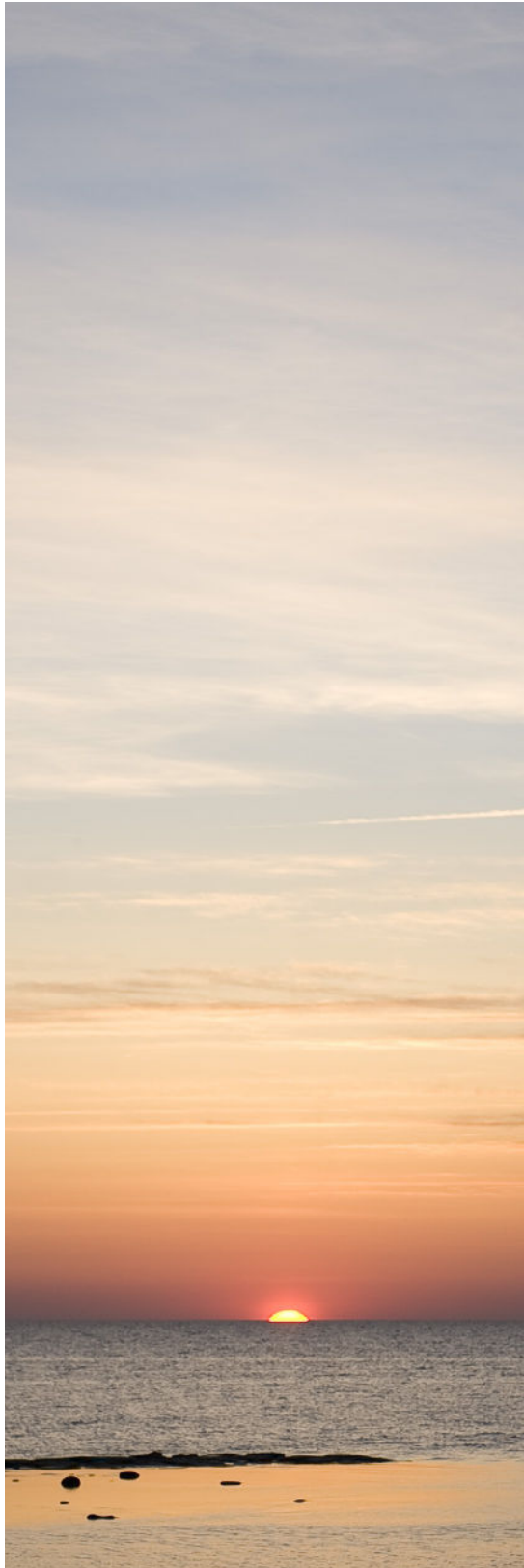


Olika kulturers traditioner och ceremonier vid begravningar





Utdrag ur lagen om trossamfund (SFS 1998:1593)

Allmänna bestämmelser om trossamfund

- 1 § Bestämmelser om religionsfrihet finns i regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
- 2 § Med trossamfund avses i denna lag en gemenskap för religiös verksamhet, i vilken det ingår att anordna gudstjänst.
- 3 § Ingen är skyldig att tillhöra något trossamfund. Ett avtal eller löfte som strider mot denna bestämmelse är ogiltigt.
- 4 § Barn som har fyllt 12 år kan inte inträda i eller utträda ur ett trossamfund utan eget samtycke.

Registrerat trossamfund

- 5 § Med registrerat trossamfund avses
 - 1. Svenska kyrkan, och
 - 2. trossamfund som har registrerats enligt denna lag.

Våra grundläggande rättigheter finns inskrivna i regeringsformens andra kapitel: Vi har alla rätt till yttrandefrihet, informationsfrihet, mötesfrihet, demonstrationsfrihet, föreningsfrihet och religionsfrihet.

Förord

Kultur är mänsklig verksamhet inom ett visst område under en viss tid men är också det samlade resultatet av våra värderingar och beteenden". Vi alla är därmed högst bidragande till kulturen oavsett vårt ursprung.

I alla tider och i alla kulturer är traditionerna och ceremonierna vid dödsfall och begravning lika starka som livet självt. Dagens mångkulturella samhälle kräver kunskap och förståelse för olika traditioner och ceremonier vid dödsfall och begravning. Vi har i denna skrift tagit upp de vanligaste religionerna och trossamfunden.

OBS! Det som står om dödsfall och begravning i detta häfte talar inte om att så här är det eller så här skall det vara utan om hur det kan gå till.

Stockholm i januari 2018



Ulf Lernéus
Förbundsdirektör
Sveriges Begravningsbyråers Förbund

Innehållsförteckning:

Utdrag ur lagen om	
trossamfund	2
Förord	3
Begravningsverksamheten i	
Sverige	4
Bahá'í	6
Buddhismen	6
Den ortodoxa kyrkan	7
Frikyrkosamfund i Sverige	8
Hinduismen	8
Humanisterna	10
Islam	11
Jehovas vittnen	12
Jesu Kristi Kyrka av Sista	
Dagars Heliga	12
Judendomen	13
Katolska kyrkan	14
Romer	15
Svenska kyrkan	16
Borgerlig begravning	17
Källförteckning	18

Begravningsverksamheten i Sverige

Begravningsverksamheten i Sverige är ett offentligt åtagande. Verksamheten är indelad i geografiska förvaltningsområden. Inom varje förvaltningsområde finns en huvudman för begravningsverksamheten. Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter är huvudmän för begravningsverksamheten i landet med undantag Stockholms och Tranås kommuner, där det är kommunerna som är huvudmän.

Begravningsavgift

Den som är folkbokförd i Sverige ska betala en avgift för begravningsverksamheten (begravningsavgift). Avgiften betalas oavsett tro och medlemskap i trossamfund, avgiften är inkomstrelaterad. Begravningsavgiften ska täcka kostnaderna för begravningsverksamheten, dvs alla de olika åtgärder som har direkt samband med förvaltningen av de allmänna begravningsplatserna. Däri ingår att anordna och hålla tillräckligt antal

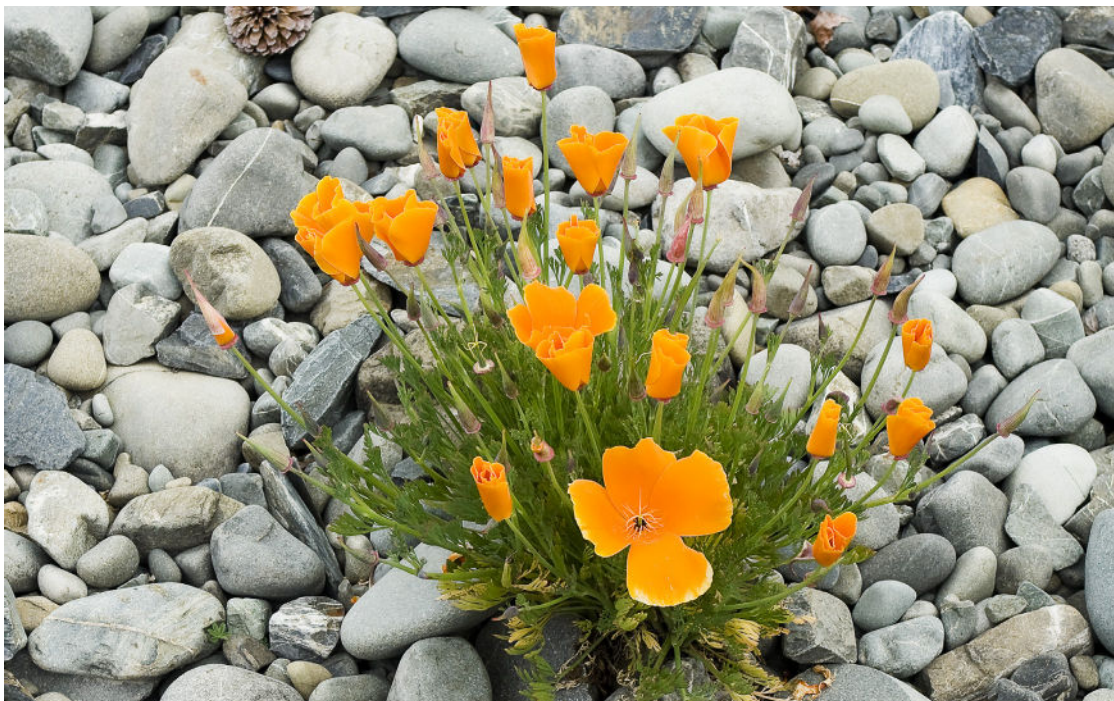
gravplatser, att ta emot stoft för förvaring och visning, att sköta gravsättning och kremering samt kunna tillhandahålla en lämplig lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

När en församling eller en kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan är huvudman för begravningsverksamheten ska länsstyrelsen förordna ett eller flera ombud att granska hur församlingen eller den kyrkliga samfälligheten tar till vara de personers intressen som inte tillhör Svenska kyrkan.

I Begravningsavgiften ingår:

-
- Gravplats under 25 år
 - Gravsättning och kremering
 - Vissa transporter av kista
 - Lokal för förvaring och visning av stoft
 - Lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler
-





Kyrkoavgift

Alla medlemmar i Svenska kyrkan betalar kyrkoavgift. I denna ingår begravningsavgiften som alla personer som är folkbokförda i Sverige betalar. Avgiftens storlek beror på vilken inkomst man har.

I Kyrkoavgiften ingår:

-
- Präst
 - Kyrkomusiker
 - Lokalupplåtelse
 - Utbärning och sänkning
-

Dessa tjänster gäller även i annan församling än hemförsamlingen.

Medlemsavgift

Utöver Svenska kyrkan har 17 registrerade trossamfund fått regeringsbeslut på att de får ta in sina medlemsavgifter "via skattsedeln":

-
- Bosniakiska Islamska samfundet – BIS
 - Equmeniakyrkan
 - Evangeliska Frikyrkan
 - Frälsningsarmén
 - Förenade Islamiska Föreningar i Sverige
 - Islamiska kulturcenterunionen i Sverige
 - Islamiska Shia Samfunden i Sverige
 - Metodistkyrkan i Sverige
 - Pingst – fria församlingar i samverkan
 - Romersk-katolska kyrkan
 - Svenska Baptistsamfundet
 - Svenska Missionskyrkan
 - Svenska Alliansmissionen
 - Sveriges Muslimska Förbund
 - Syrisk-Ortodoxa Patriarkatets Ställföreträdarskap i Sverige
 - Syrisk Ortodoxa Ärkestiftet av Sverige och Skandinavien
 - Ungersk Protestantiska samfundet i Sverige
-

Olika kulturer

Bahá'i

Bahá'i uppstod på 1800-talet i nuvarande Iran. Ofta beskrivs tron som en blandning av Islam och österns mysticism. Grundtanken är en strävan efter världsfred och mänsklig enhet, där denna tro skall leda folken till en allmän tro som överbrygger de andliga och kulturella klyftor som finns idag. Bahá'i-rörelsen har sitt centrum i Haifa i Israel men den största gruppen Bahá'i finns i USA.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Bahá'i har alltid jordbegravning. Företrädare för församlingen eller familjen klär den döde själva. Begravningsakten präglas av bön, sång och tal. Oftast är det familjen som är aktiv i flera av momenten.
- Finns särskilda gravkvarter på drygt tiotal begravningsplatser.
- www.bahai.se



Buddhismen

Buddhismen har namn efter Buddha-Siddharta Guatama – som levde ca 500 år före Kristus i norra indien. Buddha betyder "den upplyste".

Buddhismen i sig reglerar inte om den döde skall jordbegravas eller kremeras. Kroppen har varit själens hem under livet. Det som är viktigt är att kroppen behandlas med respekt. Däremot förekommer många gånger olika kulturella traditioner. För vissa är t ex stjärntecknens ställning viktiga. Stjärnorna står kanske bäst för att kistlägga den döde kl 07.15 och gravsätta kl 14.43. Ofta vill familjerna att man kör förbi hemmet på väg till begravningsen. Då förekommer det att man byggt upp ett altare utanför bostaden och har bön där innan man kör vidare. I Asien är sorgens färg vit och det är vanligt att familjen bär vita kåpor. Man tänder gärna rökelse. Begravningen förrättas ofta av en eller flera munkar. Dessa är klädda i saffransgula dräkter.

På gravplatsen vill familjen att stenen skall stå vid fotändan. Man lägger frukt och tänder rökelse vid graven. Ofta visar familjen tacksamhet mot den som hjälpt den döde att förflytta sig. Man lämnar ett litet rött kuvert med en peng i. Begravningsgästerna får ofta frukt och godis med sig när de lämnar begravningsplatsen.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Kremation vanligast
- Mycket olika traditioner
- Rikligt med ljus och rökelse
- Mat och andra saker på graven
- Inget krav på speciella gravplatser
- www.buddhism-sbs.se

Den ortodoxa kyrkan

Ortodoxa kyrkan är ett samlande begrepp för de ortodoxa kristna kyrkorna. Den ortodoxa kyrkan har i Sverige ca 100 000 anhängare (ca 220 miljoner anhängare i världen). De kan indelas i två grupper: dels de östligt ortodoxa, dels de orientaliska ortodoxa. Vårt land har sin egen nationella kyrka med grund i den tidiga kyrkans gudstjänstordning. De orientaliska kyrkornas geografiska spridning är mer komplex.

Begravningen är alltid jordbegravning. Den döde kläs ofta i egna kläder och kistan är ofta öppen under gudstjänsten. I handen på den döde läggs ibland en ikon eller ett kors. Ofta skall ett vitt tyg finnas för att täcka den nedre delen av kistan. På det vita tyget finns kristna symboler tryckta. Begravningsgudstjänsten baserar sig helt på liturgin som prästen håller. Under hela akten är församlingen stående och har oftast vaxljus i händerna. Prästen följer med till kyrkogården och läser där böner för den avlidne innan kistan sänks.

Det är viktigt att tänka på att de olika kyrkorna kan lyda under olika kyrkliga företrädare och alltså inte självklart accepterar varandras präster. Inte heller kyrklig handling utförd av annan kyrka accepteras alltid.

Man har gärna begravning på tredje dagen efter dödsfallet men det förekommer att man av hänsyn till vissa fastedagar och annat kan ha andra önskemål. Familjen skall återvända till graven på 3, 9, 12, och 40:e dagen för att be för den dödes själ.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Kremation är inte tillåtet
- Många gäster
- Rökelse
- Kistlock avtaget
- Begravning helst inom 3 dagar
- Fotografi vanligt på gravstenen
- www.ortodoxakyrkan.se



Frikyrkosamfunden i Sverige

En frikyrka är i ordets ursprungliga betydelse ett kristet trossamfund där medlemskapet bygger på frivillighet. Termen används ofta som motsats till statskyrka.

Frikyrkorörelsen är en stor svensk folk-rörelse. Den har sina rötter i pietismen på 1700-talet och det oorganiserade "läseriet" under tidigt 1800-tal. Influenser hämtades också från anglosaxiska väckelserörelser, såsom metodismen och väckelseevangelister som Moody.

Organiserade rörelser började framträda i mitten av 1800-talet (den så kallade nyevangeliska väckelsen): Delar av denna rörelse, däribland Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen (EFS), behöll sina organisatoriska band till Svenska kyrkan och räknas därför inte som frikyrkor. Andra, såsom Svenska Missionskyrkan, klippte banden och bildade egna trossamfund, frikyrkor.

Följande samfund är medlemmar i Sveriges Frikyrkosamråd:

- Equmeniakyrkan
- Evangeliska Frikyrkan
- Frälsningsarmén
- Pingst – Fria församlingar i samverkan
- Svenska Alliansmissionen
- Vineyard Norden
- Adventistsamfundet (observatör)
- Trosrörelsen (observatör)

BRA ATT KÄNNA TILL:

Vid begravning i frikyrkosamfund så är det respektive handbok för begravning som man följer.

Hinduismen

Hinduism (även Sanatana Dharma eller Vaidika-Dharma, Sanatana Dharma betyder evig plikt eller evig religion) är en av de äldsta kvarlevande religionerna. Hinduismen har många och stora riktningar, som lika gärna kan betraktas som olika religioner. Hinduismen har i Sverige idag ca 7 000 anhängare. I världen ca 900 miljoner anhängare, de flesta i Indien.

Hinduer finns även genom utflyttning i Indonesien, i Afrika (framför allt i södra Afrika), på olika karibiska, melanesiska, mikronesiska och polynesiska öar, i Nord- och Sydamerika, samt i Europa främst i Storbritannien.

Ordet hinduism kommer från floden Indus som på persiska blir Hindu. Hinduismen är ingen enhetlig religion. Det finns många traditioner och synsätt. Man föds till hindu. Hinduismen är både religion och socialt system eftersom man föds in i ett kast. Hur människan lever är viktigt för det påverkar återfödelsen – reinkarnationen. Allt styrs av gärningarnas – Karmans lag. Själen, Atman, strävar efter att bli befriad och återförenas med det gudomliga, Brahman.

Alla vuxna hinduer skall kremeras. Barn under ett år samt präster skall jordbegravas. Kistan dekorerar med en chadder, blommor och swastika tecken, ett soltecken. Efter kremation sprids askan, antingen i floden Ganges eller över annat rinnande vatten.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Alltid kremation
- Anhöriga vill vara med vid kremationen
- Kistan transporteras oftast till hemmet
- Saker i kistan förekommer (olika förnödenheter)
- Askan i Gangesfloden



Humanisterna

Humanisternas grundläggande livssyn bygger på att de mänskliga rättigheterna måste gälla alla människor. Att vi själva måste ta ansvar för våra handlingar. Man vill förena medmänsklighet och förnuft för att skapa ett bättre samhälle.

Den icke religiösa begravningen kan utformas helt efter familjens eller den avlidnes önskemål. Eftersom valfriheten är stor kan ceremonin utformas med enbart musik och en meditativ stund vid kistan eller så kan den innehålla musik, sång, dikt-läsning, personliga minnesord, tal, tyst minut och defilerings runt kistan. Officianten skaffar sig en bild av den avlidne genom samtal med familj, släkt eller andra anhöriga för att korrekt kunna hålla ett minnestal. Musikval är en viktig del och inspiration kan hämtas ur boken "Den svenska högtidsboken". Ceremonin bör hållas på en plats lämpad för konfessionsfria begravningar. Huvudmännen för begravningsverksamheten är

skyldiga att tillhandahålla lokaler för detta ändamål. I händelse att religiösa symboler finns i lokalen kan man kräva att dessa ställs undan. Förutom dessa kapell, finns friheten att välja andra samlingslokaler, graven eller naturen. Det viktiga är att ceremonin utförs under värdiga former. Etik och kultur är viktigt inom Humanisterna.

Kyrkor används endast i undantagsfall vid ceremonier utanför dess trossamfunds krets. Vid dessa fall får trossamfundet göra ett ställningstagande.

Det finns inga symbolhandlingar för den icke-religiösa begravningen, dock spelar blommor eller ljus en stor roll vid t ex avskedsceremonin. Vid defileringen läggs vanligtvis blommor som ett sista avsked på kistan.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Icke religiös lokal användes
- Ceremonin utformas fritt
- www.humanisterna.se



Islam

Den tredje monoteistiska världsreligionen som jämte judendomen och kristendomen har sina rötter i Gamla testamentet. Grundtanken i Islam är att Gud är alltings skapare och domare. Hans vilja har blivit känd genom profeterna: Abraham, Moses, Jesus och Muhammed.

Enligt Muhammed har budskapet förvanskats i kristendomen och judendomen. Muhammed har förmedlat Guds vilja i Koranen. Allt är förutbestämt av Gud – Allah.

Muslimer kommer från olika länder, har skilda språk och olika kulturbakgrund. Därför kan det finnas olika församlingar. Islam kan också delas in i två huvudgrupper; Sunni och Shia. De skiljer sig i tolkningen av Muhammeds ord.

En rätttrogen muslim skall be fem gånger om dagen, vänd mot Mekka. Begravningsplatsens gravar skall läggas så att den döde ligger vänd mot Mekka. Den döde skall begravas så snart som möjligt. Helst inom 36 timmar. Muslimer skall alltid jordbegravas. Begravningen föregås av en religiös tvagning varefter den döde lindas i bommulstyg. Om man använder kista skall det vara en mycket enkel. Muslimer motsätter sig, av tradition, obduktion. Blommor förekommer som regel inte.

Begravningen sker efter middagsbönen. Den inleds med en kort bön och sedan följer männen med till begravningsplatsen. De hjälps åt att lägga den döde i graven. Ofta gör man ett "tak" av brädor innan graven hölls. Kvinnor är som regel inte närvarande utan ber i hemmet. Akten vid graven avslutas med bön.

Graven skall markeras med en enkel gravmarkör som visar var gravens huvud respektive fotändan finns. Gravstenar förekommer och skall ofta ha halvmåne och stjärna som symbol.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Tvagningsceremoni
- Ansikte mot Mekka
- Gravsättning inom 24 – 48 timmar
- Gravsättning kan förekomma utan kista
- Kremation ej tillåten
- Ceremoni vid graven
- Krav på egna gravplatser
- www.sverigesmuslimskarad.se



Jehovas vittnen

Läran har sitt ursprung i USA under 1870-talet. Samfundet har i dag ca 7 miljoner medlemmar i världen och 23 000 medlemmar i Sverige. Världsvitt tillhör de ett av de snabbast växande kristna samfundet i dag. Jehovas vittnen har egna gudstjänstlokaler, "Rikets sal" där man har sina möten.

Församlingen går in i en position som är lika stark som familjens. Om övriga familjemedlemmar/släktingar inte är medlemmar bryter man ofta kontakten.

BRA ATT KÄNNA TILL:

När en medlem dör är det inte säkert att kistan skall vara med vid begravningen. Ofta väljer man kremation/gravsättning direkt. Om övrig släkt inte är medlem kan kistan vara med vid begravningen om de så önskar.

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga

Jesu Kristi Kyrka eller "Mormonkyrkan" menar att Jesus efter uppståndelsen uppenbarade sig för Josua.

Joseph Smith grundade Jesu Kristi Kyrka. Huvudsätet med templet finns i Salt Lake City i Utah, USA. I Sverige finns templet i Stockholm. De andra orterna har kapell. Bredvid bibeln är Mormons bok den viktigaste källan.

BRA ATT KÄNNA TILL:

En mormon skall alltid jordbegravas. Begravningsakten hålls, om möjligt, i det egna kapellet där sång, tal och vittnesbörd kan förekomma. Man har inte levande ljus och vill inte ha kors på trycksaker, bilar etc. Den döde kläs i en speciell svepdräkt. Detta utförs av församlingsmedlemmar.



Judendomen

Judendom, judarnas religion, räknas som en världsreligion och en av de äldsta kända religionerna. Den kallas ibland för moderreligion till kristendom och islam och symboliseras av Davidsstjärnan. De fem Moseböckerna ligger till grund för judendomen. Dessa kallas Torah. Talmud är den muntliga läran med uttolkningar av Torah.

Enligt judendomen är människan skapad till Guds avbild. Genom att följa hans vilja och förverkliga den skall man efter döden uppstå till evigt liv. Judendomen menar att människan är skapad till ett liv i glädje och tacksamhet. Man har därför en ljus och optimistisk livssyn.

En jude är den som är född av en judisk mor eller har konverterat till judendomen. Beträffande folket judar, finns ungefär 17 miljoner spridda över världen och i Sverige ca 20 000.

När en jude dör skall han begravas så snart som möjligt. Helst inom 24 timmar, utom under Sabbaten då arbete inte får utföras. Medlemmar ur det judiska begravningssällskapet, Chewra Kaddish, är med och hämtar den döde som förs till församlingens kapell för religiös tvagning, Tahara, innan kroppen läggs i en mycket enkel kista utan metall.

Inom judendomen finns bara jordbegravning. Vissa liberala församlingar accepterar kremationsbegravning. Obduktion får ske endast då det är påkallat av polis eller på annat sätt kan anses nödvändigt. Kistan draperas i ett bårtäcke med Davidsstjärnan på. Blommor förekommer inte. Istället uppmanas man ge bidrag till välgörenhet. Efter bön i kapellet bärs kistan till graven av medlemmar i begravningssällskapet. De på begravningen närvarande männen lägger tre skovlar mull i graven.

De judiska församlingarna har egna begravningsplatser. En grav är helig mark. Man får inte äta, röka eller dricka på begravningsplatsen. Män skall täcka sitt huvud med en Kippa eller annan huvudbonad. På årsdagen av dödsfallet har man stenvälsigning.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Vanligt med egna begravningsplatser
- Endast ett stoft i graven
- Stor enkelhet
- Enkel kista, helst utan metallinslag



Katolska kyrkan

Sverige var katolskt från Ansgars dagar fram till Gustaf Vasas reformation på 1500-talet. Katolska kyrkan var förbjuden i Sverige till slutet av 1700-talet. Sedan 1951 åtnjuter katoliker full religionsfrihet i Sverige. Katolska kyrkan i vårt land har drygt 100 000 registrerade medlemmar men det faktiska antalet katoliker torde vara ungefär det dubbla, inte minst till följd av invandring från Mellanöstern (orientaliska katoliker, kaldéer, etc.).

En katolsk begravning kan förrättas av en präst eller en diakon, i en kyrka (som inte behöver vara katolsk) eller i ett begravningskapell. Den hålls antingen som en "Ordets gudstjänst", centrerad kring läsningar ur Bibeln, psalmsång, griftetal och förböner för den avlidne. Den kan också hållas i högtidligare form med mässa, dvs. en nattvardsgudstjänst som avslutas med begravningens böner och riter. Man bestänker kistan med vigvatten, som påminner om dopet, och man beröker den med rökelse, en symbol för kyrkans böner som stiger upp till Gud för den döde. Vid graven är det katolsk sed att deltagarna kastar en handfull mull på kistan, alternativt bestänker den med vigvatten. Gravplatsen välsignas särskilt.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Rökelse vanligt
- Vanligen många begravningsgäster
- Kremation tillåten men jordbegravning rekommenderas
- Följer i övrigt svenska begravnings seder
- www.katolskakyrkan.se

Romer

Romer, (av rom, vilket betyder "människa" på romani) är en folkgrupp. Folkgruppen har även kallats zigenare, en term som uppfattas som nedsättande och numera undviks i offentliga sammanhang i Sverige. Zigenare är det grekiska ordet på ett vandringsfolk som tros ha sitt ursprung i norra Indien och nuvarande Pakistan. På grund av religionsförföljelse, hungersnöd och sjukdomar lämnade de Indien på 1000-talet. De kom till Grekland på 1300-talet, där de fick sitt namn, och Sverige på 1500-talet.

Det finns tre huvudgrupper; Sinti, Kalé och Rom. Dessa är sedan uppdelade i undergrupper som i sin tur är uppdelade i familjer. Romer anpassar sig ofta till religionen i det land man kommer till. Därför är de flesta katoliker, ortodox kristna men muslimer, pingstvännar och Jehovas vittnen förekommer också. Familjen och släkten är ytterst betydelsefull och utgör basen för tryggheten

i livet. När en rom dör vill man vaka i mellan ett och tre dygn efter dödsfallet. Begravningen skall sedan ske så snabbt som möjligt. Vuxna romer skall alltid jordbegravas men man vill inte ha jord direkt på kistan. Detta för att man har höga krav på renlighet och det faktum att den döde måste "kunna andas". Man löser detta genom att gjuta en kammare som kistan kan stå i.

Då familjesammanhållningen är viktig kommer det ofta mycket folk till begravningen. Den döde skall som regel vara klädd i nya kläder. Det händer att klackarna på skorna tas av för att den döde inte skall gå igen. Den döde räknas även efter döden in i familjegemenskapen.

BRA ATT KÄNNA TILL:

- Möjlighet till likvaka
- Kläs i regel i egna kläder
- Många begravningsgäster
- Kremation undantagsfall



Svenska kyrkan

I Sverige är nästan 70% medlemmar i Svenska kyrkan. Det är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ. Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka, som i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet.

Sedan 1996 blir man medlem i Svenska kyrkan genom att döpas. Tidigare blev barn vars föräldrar var medlemmar automatiskt medlemmar. Det finns också möjlighet att tillhöra kyrkan "i avvaktan på dop". Medlemskapet är obegränsat i tid, men kan hävas genom ansökan hos kyrkoherden i den församling man tillhör.



Sedan relationerna mellan kyrka och stat ändrades 1 januari 2000 är kyrkan relativt fristående från svenska staten. Dock kvarstår en särskild lag om Svenska kyrkan som bl a reglerar att den ska vara evangelisk-luthersk, rikstäckande och demokratisk.

Begravning enligt Svenska kyrkans ordning är den begravningsceremoni som drygt 75% av dem som avlider i Sverige använder sig av. Som regel hålls ceremonin i en kyrka eller kapell och utförs den av en präst som tillhör Svenska kyrkan görs det "enligt Svenska kyrkans ordning" för begravningsgudstjänst. Den är förbehållen medlemmarna i Svenska kyrkan. Begravningsgudstjänst ingår i samlingsbegreppet kyrklig handling. Begravningen i Svenska kyrkan är avgiftsfri som gudstjänst för medlemmarna, vilket innebär att präst, musiker och lokal är avgiftsfritt. Övriga kostnader, till exempel extra musik utanför det som ingår i ritualen, eventuella solosånger, kista, eventuell urna, kistdekorationer, förtäring, dödsannonser o s v är kostnader som belastar dödsboet.

I takt med att andelen medlemmar i Svenska kyrkan minskar genom utträden eller avsaknad av dop, krymper dock andelen avlidna som automatiskt har rätt att få en kyrklig begravning. Enligt Svenska kyrkans synsätt skall man respektera den dödes önskan och inte utföra en kyrklig begravning över någon som ej är medlem.

En kyrklig begravning kan också hållas i någon frikyrka, till exempel pingstkyrkan, baptistkyrkan osv, för deras medlemmar.

Borgerlig begravning (Konfessionslös)

En borgerlig begravningsakt är en ceremoni där var och en helt fritt kan bestämma hur begravningsakten skall utformas. Tvärtemot vad många tror, kan den borgerliga ceremonin innehålla kristna förtecken. Så, oavsett vad den avlidna uttryckt för tro i livet, går det bra att använda den borgerliga ordningen, med eller utan inslag av kristna förtecken. En av de personer som en gång var en drivande kraft för att få till stånd en begravningsordning som varken följde Svenska kyrkans ordning eller andra trossamfunds ordning var journalisten, författaren, och samhällsdebattören Per-Anders Fogelström. Genom en lagändring 1926 fastslogs det att borgerlig begravning är en medborgerlig rättighet, och att det är en privat angelägenhet vad man väljer. Att det sedan kom att kallas borgerlig begravningsordning beror nog mest på tillfälligheter.

Oavsett om man tillhör Svenska kyrkan eller något annat trossamfund kan man välja en borgerlig begravningsakt. Den som är officiant vid borgerlig begravning kan vara en anhörig, arbetskamrat eller annan person som är villig att ställa upp att förrätta be-

gravningsakten. Här finns inga lagliga hinder. I en del kommuner finns också särskilt utsedda begravningsförrättare och många begravningsbyråer har egna officianter som genomgått Sveriges Begravningsbyråers Förbunds utbildning för borgerliga begravningsförrättare.

Enligt begravningslagen är huvudmannen (Svenska kyrkan) skyldig att upplåta lämplig lokal för alla begravningar oavsett trossamfund. Det vanligaste är att man hänvisas till befintliga begravnings- eller krematoriekapell.

Om dessa inte skulle gå att använda, exempelvis om kapellet inte rymmer alla gäster vid en begravning, så är det huvudmannens ansvar att hänvisa till annan lämplig lokal. Självklart går det att förlägga begravningen någon annanstans än i de av huvudmannen anvisade lokalerna. Man får i sådana fall räkna med att stå för eventuell hyreskostnad själv.

Det finns heller ingenting som hindrar att begravningen förläggs utomhus, i det egna hemmet eller annan plats, bara det är praktiskt möjligt.



Källförteckning

- Religionsguiden av Birger Signäs
 - Utdrag ur lagen om trossamfund (SFS 1998:1593)
 - Boken Begravningskick av Bengt Erman och Gunnar Nordgren Verbum 2000
 - Fader Anders Åkerström
 - Anders Piltz, Stockholms katolska stift
 - www.svenskakyrkan.se
 - Respektive trosamfunds hemsidor
 - "Vad får jag för min begravningsavgift" utgiven av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation
-





Garantin för
rätt hjälp

Sveriges Begravningsbyråers Förbund (SBF) omfattar 400 auktoriserade begravningsbyråer vars personal genomgått en omfattande auktorisationsutbildning. En auktoriserad byrå är ansvarsförsäkrad och kontrollerad av SBF:s reklamationsnämnd.